

Datum: 30.06.2026
Medij: Svet osiguranja
Rubrika: Događanja
Autori: Vesna Lapčić
Teme: Deloitte

Napomena:
Površina: 1828

Naslov: Doba isprepletanih rizika

Strana: 26,27,28,29

SEDMA GODIŠNJA KONFERENCIJA „RIZICI NOVOG DOBA
I ODRŽIVOST: HOD PO TANKOM LEDU“

Doba isprepletanih rizika

Dominiraju rizici u vezi sa prirodom – vremenske katastrofe i klimatske promene, tehnologijom – dezinformacije i sajber napadi i društvenim polarizacijama. Čak 90 odsto ljudi veruje da će period od naredne dve godine biti turbulentan

✍️ Piše: VESNA LAPČIĆ

ŽIVIMO U ERI MEĐUSOBNO POVEZANIH RIZIKA, te globalni šokovi postaju i domaći rizici kroz mrežu isprepletanih kanala, a dominiraju

rizici u vezi sa **prirodom** – vremenske katastrofe i klimatske promene, **tehnologijom** – dezinformacije i sajber napadi i **društvenim polarizacijama** – zaključak je konferencije „Rizici novog doba i održivost: Hod po tankom ledu“ u organizaciji BeRiskProtected platforme koja je okupila 32 govornika i oko 200 učesnika 4. juna u hotelu Hilton u Beogradu.

„Ove godine se u Srbiji očekuje inflacija od 3,3 odsto, a naredne godine 4,4 odsto. Rast bruto domaćeg proizvoda bi ove godine trebalo da bude dva odsto, a naredne i 4,5 odsto. Klimatske promene postaju sve značajniji faktor za inflaciju jer ekstremne temperature i vremenske nepogode utiču na poljoprivrednu pro-

izvodnju i cenu hrane“, rekao je Željko Jović, viceguverner Narodne banke Srbije na otvaranju konferencije „Rizici novog doba i održivost: Hod po tankom ledu“ u organizaciji BeRiskProtected platforme.

Jović je istakao da postoje „slepe tačke modela rasta“ odnosno da postoje šokovi poput ekoloških koje modeli ne predviđaju sve dok se ne ostvare. Osim toga, digitalizacija ima dva lica – lice prilika, ali i lice pretnji u vidu sajber napada, злоупотреба podataka, operativne zavisnosti i rizika povezanih sa veštačkom inteligencijom.

„Rizici se ne smanjuju, oni menjaju oblik. Šokovi ispituju otpornost sistema, slepe tačke modela prikriju rizike, a digitalizacija ih ubrzava. Otpornost se gradi u periodu stabilnosti kroz: formiranje rezervi, testiranje otpornosti i razvoj svesti o rizicima“, naglasio je Željko Jović, viceguverner NBS i dodao da NBS raspolaže deviznim rezervama od 28,5 milijardi evra.

U Adria regionu najveći rizici koji brinu poslovne lidere su: ekonomsko usporavanje, inflacija, nedostatak talenata/radne snage, dezinformacije i zaduživanje, rekao je Nemanja Petrović, Co-CEO kompanije Marsh Srbija, najvećeg globalnog konsultanta za upravljanje rizicima i posrednika u osiguranju. Petrović je izneo podatak da samo jedan odsto ispitnika smatra da nas čeka mirno vreme, devet odsto veruje da će biti stabilno, ali 90 odsto veruje da će period od naredne dve godine biti turbulentan.

„Ljudi ipak žele više na svakom frontu. Iako im je prioritet zdravlje, odnosno da se osećaju normalno, sigurno i zaštićeno, kažu da se zapravo osećaju lošije. Prioriteti ljudi su se značajno promenili u poslednjih pet godina. Na primer, dvostruko više ljudi želi da pohađa više treninga i da se razvija na poslu u odnosu na 2021, a samo 27 odsto oseća da su njihove veštine iskorišćene. To dovodi do „tihog

Željko Jović, viceguverner Narodne banke Srbije

neangažovanja“, što znači da ostaju u firmi, ali gube veru u ono što rade. Takođe, 75 odsto zaposlenih kaže da bi više vremena provedenog sa liderima poboljšalo njihovo radno iskustvo, a jedan od četiri zaposlena nikako ne bi volelo da ima AI menadžera“, rekao je Petrović na osnovu podataka iz brojnih istraživanja grupe kompanija koje čine Marsh zajednicu.

Ipak, 97 odsto rukovodilaca vidi AI kao stratešku priliku, ali samo 35 odsto misli da njihova kompanija ima jasnu stratešku AI viziju, dok je taj procenat kod zaposlenih još manji – svega pet odsto, dodao je Petrović.

On je istakao da Gen Z koristi tri puta više AI od generacije Boomera, a zanimljivo je i da je 55 odsto pripadnika te generacije odluku o investiranju donelo zahvaljujući društvenim mrežama.

Finansijski rizici i lanci snabdevanja

Na panelu o finansijskim rizicima kojim je moderirala Slavica Drinić iz Udruženja banaka Srbije panelisti su istakli da kreditna aktivnost privrede raste i da je u prvom kvartalu taj rast iznosio 12 odsto, te da kompanije mogu da koriste derivate i opcije kako bi se zaštitile od nepovoljnih promena kursa, kamatnih stopa ili cena sirovina.

Stefan Golubović iz UniCredit banke je rekao da su investicije u Evropskoj uniji smanjene, te je i sama kreditna aktivnost u EU usporila. Jedan od razloga svakako jesu geopolitičke tenzije. On je pojasnio da tri četvrtine pomenutog kreditnog ra-

sta u Srbiji dolazi od velikih kompanija i određenih industrija: prerađivačke, telekomunikacione, energetike i tržišta nekretnina. Banke, prema njegovim rečima, određuju koliko žele da rastu u kojoj industriji vodeći računa o izloženosti rizicima, bilo da je reč o energetske, regulatornim ili nekim trećim.

„Verujemo da će u Srbiji biti i dalje kreditnog rasta, a u EU se očekuje rast od tri do pet odsto u naredne tri godine“, rekao je Golubović.

On je dodao da iako su mala i srednja preduzeća usporila investicije, mogu u toj banci dobiti kredit veoma brzo i to bez odlaska u banku, te da je usluga dodatno unapređena izdavanjem i e-menice.

Mario Batarilo, predsednik Izvršnog odbora Milenijum osiguranja, rekao je da se struktura rizika menja i da se od osiguravača očekuje da pruže adekvatnu zaštitu klijentima po prihvatljivoj ceni. Samo određivanje cena u okruženju isprepletanosti rizika, prema njegovim rečima, postaje izazov. Među najvećim rizicima po poslovanje je istakao sajber rizike koji su više zastupljeni na američkom i azijskom tržištu zbog veće tehnolo-

Nemanja Petrović, Marsh

loške razvijenosti tih tržišta, ali nisu retki ni u Evropi. Drugi rizik jesu rizici povezani sa prirodnim katastrofama. „U poslednjih pet godina nije prošla nijedna godina da se nije desila neka prirodna katastrofa“, istakao je Batarilo. Kao veoma važno je dodao i podizanje svesti o rizicima u vezi sa prekidima poslovanja među kompanijama.

Finansijski rizici u turbulentnim vremenima - šta kompanije treba da znaju

Uticaj aktualnih rizika na lance snabdevanja

Datum: 30.06.2026
Medij: Svet osiguranja
Rubrika: Događanja
Autori: Vesna Lapčić
Teme: Deloitte

Napomena:
Površina: 1828

Naslov: Doba isprepletanih rizika

Strana: 26,27,28,29

Nikola Stakić iz Eclectica kapitala je rekao da je od svih rizika najveći rizik nečinjenja s obzirom na turbulentne promene. „U Srbiji nemamo razvijeno finansijsko tržište. Državne obveznice stoje solidno, a investitori reaguju u hodu“,

rekao je on i dodao da svaki investicioni fond mora da uradi dijagnostiku svakog klijenta i da se drži uzusa profesije. Naravno, prilagođavanje situacijama je moguće, ali bez promena pravila igre.

Jedna od ključnih tema bila je i uti-

caj pomenutih globalnih rizika na lancе snabdevanja. Vladimir Bogosavljević iz kompanije Marsh je istakao da je jako važno da kompanije urade mapu rizika kojima je neki poslovni proces izložen, a u koju bi bili uključeni svi u lancu od proizvođača preko prevoznika i špeditera, te osigurati one rizike koje je moguće.

„Brod Evergreen je pre pet godina napravio zastoј u Sueckom kanalu, gužva je bila veća nego na Gazeli petkom u 17h, to je dovelo do kašnjenja u isporuci robe od nekoliko nedelja do nekoliko meseci, a sve se nadovezalo na globalno kašnjenje zbog pandemije koja je izazvala nedostatak kontejnera. Rizik prekida lanca snabdevanja pada sa sve, a štete su iznosile desetine miliona evra po danu“, rekao je Bogosavljević.

On je govorio o značaju polisa o posledičnom prekidu poslovanja koje nisu dovoljno zastupljene na domaćem tržištu, a inače se ugovaraju uz imovinske polise.

„Ovo osiguranje nije namenjeno samo za situacije kakva je bilo zaglavljivanje broda u Sueckom kanalu. Svako ko radi sa nekim podacima bi trebalo da ima ovu polisu jer ukoliko recimo nestane struje može da dođe do materijalnih gubitaka. Svedočili smo i tome da, na primer, svaka šteta kod najvećeg proizvođača poluprovodnika sa Tajvana izaziva poremećaje globalno, što se videlo kroz poskupljivanje grafičkih karti, procesora za kućne računare, zatim su se posledice videli i u sektoru bele tehnike, automobila“, objasnio je Bogosavljević.

Dejan Marković konsultant kompanije Deloitte je rekao da urbanizacija i pametni gradovi povećavaju sistemske rizike i u pogledu lanca snabdevanja, te da nije reč samo o jednom riziku, već se prepliću razni rizici u vezi sa energetikom, ljudima, podacima, infrastrukturom. „Jedna slaba tačka može da izazove veliki slom. Odgovor nije u korišćenju manje tehnologije, već u osvešćivanju postojanja zavisnosti, te kreiranju back up planova, procesa oporavka“, rekao je Marković.

Rizici u vezi sa proizvodima i hranom

Na panelu „Šta ako proizvod postane rizik“ razgovaralo se o odgovornosti za proizvode koji se nalaze na tržištu. Zoran Blagojević, predsednik izvršnog odbora Wiener Städtische osiguranja je ukazao

Era ekstremnih rizika

Istraživanja govore da 55 odsto svetskog GDP-a dolazi zahvaljujući uslugama ili proizvodima iz prirode, rekao je Uroš Delić iz WWF otvorivši panel „Era ekstremnih rizika“ na kojem se govorilo o prirodnim katastrofama koje najviše utiču na biznis.

Profesor Vladimir Đurđević je rekao da situacija nije zavidna kada je reč o klimatskim promenama. Od 2012. svaki dan se u svetu desi neki ekstremni prirodni događaj koji se ne bi desio da nema klimatskih promena. „Broj ekstrema, njihov intenzitet, područje koje zahvataju, sve su veći i nažalost taj trend će se nastaviti u budućnosti, a ovo što danas gledamo je samo uvod jer će se stvari zaoštravati“, rekao je Đurđević i dodao da je uticaj ljudi na klimatske promene 110 odsto.

On je podsetio da su naučnici iz Evropske unije nedavno rekli da ćemo teško ostvariti ciljeve iz Pariskog sporazuma koji podrazumeva zagrevanje od dva stepena, te da se treba pripremiti na zagrevanje od tri stepena.

Nemanja Beljanski iz Generali osiguranja Srbija je rekao da je prostor Balkana poprište više različitih prirodnih katastrofa: poplava, superćeljskih oluja, zemljotresa, suša. Suše, prema njegovim rečima, imaju najobimnije efekte. Štete od prirodnih katastrofa se mere u stotinama miliona evra po jednom štetnom događaju, pa i milijardama evra. „Osiguranje ima adekvatnu ponudu da pruži finansijsku zaštitu i privredi i stanovništvu. Industrija je adekvatno pokrivena, procena kaže da je 75 odsto imovine u vlasništvu kompanija pokriveno adekvatnim polisama, ali tek 15 do 20 odsto malih i srednjih preduzeća ima osiguranje od ovih rizika. To znači da je i ekonomija naše zemlje veoma izložena jer SME sektor čini najveći deo privrede. Situacija je još lošija kod stanovništva jer se procenjuje da manje od 10 odsto stanovništva ima zaštitu od ovih rizika“, rekao je Beljanski.

Panelisti su istakli problem nedostatka vode globalno, ali i lokalno. Količina vode u zemljištu u Srbiji se smanjuje što se jasno vidi na satelitskim snimcima. Suše su duplirane u odnosu na raniji period što je takođe posledica klimatskih promena. U narednih 10 do 15 godina poljoprivredna proizvodnja s početka ovog veka će biti izuzetak, naglasio je profesor Đurđević.

Prirodne katastrofe - era ekstremnih rizika

Datum: 30.06.2026
Medij: Svet osiguranja
Rubrika: Događanja
Autori: Vesna Lapčić
Teme: Deloitte

Naslov: Doba isprepletanih rizika

Napomena:
Površina: 1828

Strana: 26,27,28,29

Katarina Bošković, konsultant

Šta kad proizvod postane rizik

da polise osiguranja u ovoj oblasti mogu da pokriju štete nastale zbog greške u dizajnu, proizvodnji, izradi uputstva što je deo standardnih pokrića. Zbog savremenih tehnologija nameće se pitanje šta se dešava ako dode do nekih sajber incidenata, te napadači, na primer promene recepturu nekog prehrambenog proizvoda koji završi na tržištu i nanese štetu potrošačima.

„Kontaminacija proizvoda je moguća, dešava se i dešavaće se. Ako je kontaminacija posledica recimo terorizma, onda bi takva šteta bila isključena jer se terorizam obično isključuje iz polisa (izuzetno bi mogao da se ugovori). Ukoliko je posledica incidenta apsolutno je uključena u standardne polise osiguranja“, objasnio je Blagojević i dodao da je srpsko tržište nedovoljno razvijeno, nalazi se iza zemalja centralno-istočne Evrope, ali je ovo osiguranje ipak prisutno, pre svega, među međunarodnim kompanijama, domaćim kompanijama koje sarađuju sa inostranim kompanijama jer im se ovakve polise na neki način nameću kao uslov saradnje.

Sanja Spasenović iz advokatske kancelarije Karanović&Partners je rekla da postoje slučajevi da se pojave nebezbedni porizvodi, te da su im se kompanije obraćale za pravnu pomoć. Ne nužno zbog prijave potrošača, već kada i same dodu do saznanja da postoji problem sa nekim proizvodom ili im pak na to ukažu regulatorni organi, te moraju isti da povuku sa tržišta.

Zoran Blagojević je govorio i o polisa namenjenim kada dode upravo do povlačenja proizvoda sa tržišta. „Klasičan primer su velike serijske proizvodnje delova u automobilske industriji. Kada se desi greška u jednoj seriji moraju da se povuku proizvodi sa širokog područja. Šta osiguranje može da pokrije: identifikovanje šta sve mora da se povuče, sa kojih tržišta, troškove različitih obaveštenja poslovnih partnera na primer, troškove logistike jer te proizvode treba prikupiti, uskladištiti, a zatim ih uništiti ili reciklirati. Nematerijalni deo potencijalne štete je jako bitan jer može biti veći nego materijalni. Materijalna šteta je jasna, međutim daleko je kompleksnija ona u vezi sa kriznim upravljanjem. Posledice mogu biti veoma teške po kompaniju, pa čak i da bude ugrožen opstanak. Moguća su i pokrića gubitak dobiti, zamene proizvoda, pa čak i troškova sprovođenja istrage zašto je došlo greške“, rekao je Blagojević.

Sanja Spasenović je rekla da je odgovornost za nedostatke proizvoda na proizvođaču, za uvozni proizvod na uvozniku. Trgovci su takođe obavezni da obezbede da budu sigurni da ti proizvodi ispunjavaju zahteve bezbednosti propisane zakonima.

Na panelu Rizik hrane – sistematski i reputaciono govorilo se upravo o tome koliko jedan incident sa hranom može da izazove štete u celom lancu. Katarina Bošković, moderator i konsultant za bez-

bednost hrane je na početku iznela primer američke kompanije koja je morala da povuče tri miliona tona jednog prehrambenog proizvoda koji je izazvao deset smrti i 60 hospitalizacija. „Šteta koju plaćaju i danas prelila se i na lanac snabdevanja, trgovinu, logistiku i na osiguravače, a izazvala je reakciju regulatornih tela, pokrenuti su sudski procesi, a povećanje u brend je značajno opalo“, ispričala je Katarina Bošković.

Na konferenciji se govorilo i o ESG principima kao alatu za upravljanje rizicima, sajber i AI rizicima, reputacionom riziku i rizicima u vezi sa zaposlenima, odnosno menadžerskom stresu i mentalnom zdravlju.

Među učesnicima su, osim Narodne banke Srbije, bili Marsh Srbija, Milenijum osiguranje, Udruženje banaka Srbije, Eclectica Capital, UniCredit banka, Generali osiguranje, WWF Adria, Deloitte Central Europe, NALED, Wiener Städtische osiguranje, Karanović & Partners, UNDP, Perutnina Ptuj, Međunarodna organizacija rada, DDOR osiguranje, A1, Helvetas Srbija/ACT projekat, Egzakta, ERSTE banka Srbija, Comtrade System Integration, Brm, Milić Legal <office&hub>, Triglav osiguranje, ODM Collections, AikBank, Strawberry Energy, HR Xcel, klimatolog Vladimir Đurđević, satiričar i komunikolog Vojislav Žanetić kao i ekspertkinje Katarina Bošković i Olivera Zdravković.

JUN 2026. | 29

